

quocumque alio titulo, sive singulariter, sive communiter, sive separatim, sive conjunctim cum aliis bonis, & aliis cohæredibus, vel sociis laicis existentibus delatum fuerit, vel per se ipsos, eorumque nomine proprio, vel per alios, aut alieno nomine etiam per suos cohæredes, aut socios prosequuti sint, illud statim dimittere teneantur. Si verò negotium hujusmodi sine ipsis Clerici temporali detimento statim dimitti nequeat, tunc, si intra Italiam, Insulasque adjacentes existat Clericus, à Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinalium Decretorum Concilii Tridentini Interpretum Congregatio, si verò extra Italiam, ab eadem Congregatione, vel ab Ordinario Loci licentiam illud ad aliquod tempus retinendi, proviso interim, quod negotium hujusmodi à laico administretur, imperare teneatur; dictaque Congregatio, aut Ordinarius Loci, perpensis singulorum casuum circumstantiis, licentiam impertia tur, tempusque in ea ad idem negotium dimittendum præscribat; & si Clericus negotium præfatum, licet à Laico, ut præfertur, institutum, absque licentia hujusmodi gratis semper sibi impertienda, aut illud ultra tempus sibi permisum retinuerit, vel etiam intra tempus prædictum negotium per se ipsum administraverit, pro negotiatore illicito haberi, illumque omnibus & singulis etiam spoliis pœnis præfatis subjectum esse, motu, & potestatis plenitudine dictis perpetuo volumus, & definimus.

§. 3. Ac demum, eo quod fel. rec. Prædecessor noster Pius Papa IV. per suas literas, quarum initium est: *Romanus Pontifex*, declaravit, prefata Constitutione super Spoliis Clericorum ob illicitam negotiationem à se edita, Prælatos, Officiales, ac alias Sæculares, & cujusvis Ordinis Regulares Clericos, aliasque cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præminentias in Urbe, & Curia, ejusque Districtu decedentes, testandi tamen, codicilliandi, & alias de bonis suis quibuscumque quomodolibet disponendi, vel ad ipsorum proximiiores, decedentibus illis ab intestato, transmittendi facultatem ex speciali Sedis Apostolicae indulto, vel suorum Officiorum privilegio, vel alio quovis titulo obtinentes, nullatenus comprehendendi, & quod Paulus Papa V. pariter Prædecessor noster per suas Literas, quæ incipiunt: *In eminenti*: Clericos Cives, & Curiales, sive Incolas hujus nostræ Almæ Urbis, tunc sua, exemit à spolio, quoad bona in eadem Urbe, ejusque Districtu intra decem milliaria consistentia, etiam ex redditibus Ecclesiasticis per eos acquisita, unde dubitari contigit, an suffragetur quoque ad evitandum Spolum Cameræ nostræ Apostolicae competens pro bonis ex illicita negotiatione provenientibus; Nos Constitutiones

Pii, & Pauli Prædecessorum nostrorum prefatas, quoad bona ex illicita negotiatione hujusmodi à Civibus, & Curialibus, sive Incolis Clericis cujuscumque Ordinis, ac Dignitatis, quibuscumque indultis, ac privilegiis munitis, comparata, & in Urbe, ejusque Districtu præfatis, & ubicumque existentia, minimè ad præmissorum effectum suffragari, sed illa sic provenientia Cameræ nostræ Apostolicae vero jure spoliis deberi, perinde ac si Constitutiones Pii, & Pauli Prædecessorum hujusmodi ad præmissorum omnium & singulorum effectum impediendum minimè emanatae fuissent, motu simili pariter declaramus, & statuimus, dictasque Pii, & Pauli Prædecessorum Constitutiones quoad præmissorum effectum sortiendum, plenarii abrogamus, & abolemus.

§. 4. Decernentes sic in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis alter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & iuane quidquid secus super his à quavis quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca Venerabili Fratris nostro Annibali S. R. E. Cardinali Episcopo Sabineni, Albani nuncupato, Camerario nostro, & ejus in Camerariatus officio successoribus per Apostolica scripta mandamus, quatenus spolia ipsa ex bonis ex illicita negotiatione provenientia, uti verè spolia, prout alia ipsius Cameræ jura, exigi, & recuperari, ac presentes nostras Literas inviolabiliter observari faciat, nec permittat, Cameram ipsam, vel pro ea agentes desuper modo aliquo molestari, perturbari, aut inquietari; Contradictores quoslibet, & Rebelloes per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, & appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Non obstantibus prædicti Pii, & Pauli Prædecessorum, aliisque Prædicti, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis facultatibus testandi, aliasque Privilegiis, Indultis, & Literis Apostolicis quibusvis concessis, approbatis, & innovatis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, & expressa mentio facienda esset, illorum tenores pro sufficienter expressis habentes, illis in reliquis in suo robore permanentibus, ceterisque contrariis quibuscumque; etiam si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Se de indultum, quod interdici, suspensi, vel excommunicari non possint, per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam

de indulto hujusmodi mentionem: Et quia difficile foret presentes nostras Literas ad singula quæque loca deferri, volumus, & declaramus, quod earum transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & alicujus Prælati sigillo munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeat, qua præsentibus adhiberetur si forent, exhibet, & ostense. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti, approbationis, confirmationis, innovationis, declarationis, statuti, ordinatio nis, concessionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Magorem, anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo, quinto Kalendas Martii, Pontificatus nostri anno primo. *D. Card. Passioneus. X. Sub-Datarius. Visa de Curia. N. Antonellus. J. B. Eugenius. Loco ✠ plumbi. Registrata in Secret. Bre vium. Publicat. die 8. Martii ejusdem anni.*
Exstat præinserta Constitutio in Tom. I. memorati Bullarii pag. 32.

DE DOCTRINA CHRISTIANA

Populis tradenda: Qua ratione & methodo Fidelium indigentia hac in re consulendum sit.

Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Et si minimè Nobis dubitandum sit, omnes, quibus animarum cura credita est, Vosque preserim Ven. Fratres ad Apostolatus officium evectos, atque in Prælationis fastigio à Deo constitutos, in id potissimum solicitudinem intendere, ut Christianus Populus Cœlestis Doctrinæ pabulo enutritus, & rudimentis fidei saluberrime instructus, in semitam mandatorum Domini, facem Vobis præferentibus, feliciter dirigatur: temperare tamen non possumus, quin vos ipsis nostræ auctoritatis, ac Paternæ dilectionis stimulus excitemus ad tam pium, tamque salutare opus Doctrinæ Christianæ impensiori cura provechen-

dum, sublati iis impedimentis, quæ anima rum salutis adversantur.

§. 1. Quia vero scientibus legem loquimur, & vigiles Ecclesiarum hortamur Antistes, quibus nec pietatis, nec alia sacrarum literarum desunt præsidia, supervacaneum ducimus plurimi urgere argumentis, non satis esse ad Cœlestem Beatitudinem assequendam confusim, & involutè credere à Deo revelata, & ab Ecclesia Catholica proposita Mysteria; sed hanc Cœlestem Doctrinam divinitus traditam, & quæ ex auditu concipitur, Doctoris legitimi, ac fideli ministerio ita esse accipiendo, ut singillatim illius capita explicentur, & eorum aliqua necessitate medi, aliqua verò necessitate præcepti fidelibus ad credendum proponantur. Præterea licet per fidem justificari dicamur, cum ea sit humana salutis initium, & fundamentum; ad futuram tam en, quam inquirimus, Civitatem, ut pervenire aliquando mereamur, satis comper tum est solam fidem non sufficere; sed viam nosse constanterque tenere oportere, nempe præcepta Dei, & Ecclesiae, tum virtutes, quas persequi, tum vita, quæ studiosè declinare debemus.

§. 2. Quæ quidem omnia cum primis Catholicæ Fidei Rudimentis, sive *Doctrina*, ut ajunt, *Christianæ*, continentur; Episcopalis munera exigunt ratio, ut illa in singulis Diœcesibus, & ubique locorum rectè, atque ex ordine explicetur; nec posse Episcopos sine tacito conscientiae convicio illam negligere, sed in hoc opus maximè necessarium omnem curam, & diligentiam conferre debere. Id tamen oneris non ita Episcopo impositum esse intelligimus, ut ipse per se Doctrinæ Christianæ semper intersit, pueros interroget, & Mysteria fidei, quam profitemur, aperiat. Nimium quippe novimus, in Pastoralis solitudinis munere prægravari Apostolice seruitutis sarcinam, ac planè intelleximus, cum Anconitanam primum, tum deinde Bononiensem Ecclesiam regeremus, multis, variisque curarum veluti fluctibus jauctari Præsulem suo satis muneri facere cupientem. Id verò futurum affirmamus, ut si Episcopus, alieno etiam à visitatione Diœcesis tempore, quandoque adsit ubi Doctrinæ traditur Christiano homine digna, pueros, puellasque de rebus antea audiatis sciscitur, ac Mysteria nostræ Religio nis evolvat, & annuntiet; Pastoris operam in maximam crediti sibi Gregis utilitatem cessu ram, ejusdemque exemplum alios excitatur, rum ad Vineam Domini Sabaoth pro viribus excolendam.

§. 3. Hanc administrandæ Ecclesie quasi legem sibi dixerunt nedium veteres, sed recentiores etiam Præsules Beatorum Civium Albo adscripti; Carolus nempe Borromæus.

Franciscus Salesius, Turribius, Alexander Sauli, quorum aliqui (ut literis consignatum est) cum gravioribus distenti, atque impediti curis, adesse coram non possent, opera, ac diligentia sua Vicarium aliquem ex Canoniciis, aut ex Sacerdotibus designabant, qui, susceptis Pastoralis ministerii partibus, adolescentulos ad omnia Religionis officia fidei elementis informarent.

§. 4. Optimum ergo, & ad profectum animarum maximè accommodatum erit Antistitis exemplum, si, quod antea dictum est, id omni tempore, præsertim vero dum obit Diœcesis, in singulis Parœciis impleverit. Sed ut quisque facile conjiceret, ad hoc vires ejus non suppetunt. Ideoque, ut propositum assecuratur, necesse est, diligentia, quanta potest maxima, curet, ne in aliis, quos tam laudabilis, tamque fructuosi operis Vicarios constitut, studium, ac sedulitas desidereret.

§. 5. Duo poissimum onera à Tridentina Synodo Curatoribus animarum sunt imposita: alterum, ut festis diebus de rebus divinis sermonem ad populum habeant; alterum, ut pueros, & rudiiores quoque divinæ legis, fideique rudimentis informent. Si statis diebus eam Parochi concionem habebunt, quæ non persuasibilibus humanæ sapientiae verbis obstrepat auribus, sed captui auditorum accommodata, in eorum animos ostensione spiritus illabatur; si mysterium aliquid annuntiabant, in primis vero, quod eo tempore Ecclesia recolit, ea disserentes, quæ ad virtutem incitamento sint, & ad via fugienda, graviora præsertim, & que fœdius grassantur in populo; si diebus ipsis (hoc enim pariter debent suo muneri) pueros tanquam infantes modò genitos nutriant doctrinæ lacte, nūc hos, nunc illos interrogando, dubia, atque involuta explicando; si demum cum Apostolo attendant lectioni, exhortationi, & doctrinæ, ut perfectus sit homo Dei, & ad omnem opus bonum instructus: fas est credere, existum optatis respondere posse, & populum acceptabilem sectatorem bonorum operum facile exiturum.

§. 6. Verum satis experientia compertum est, imparem esse solius Parochi laborem; cum nequeat unus omnes instruere, ubi Doctoris diligentiam numerus vincit. Quoties tamen Episcopus toto animo, ac studio in Ecclesiam sibi commissam incumbat, nunquam necessariis, & opportunis destituetur auxiliis: Semper enim invenias, qui Tonsura iniciari, qui per Minorum, qui per Sacrorum Ordinum gradus ad Sacerdotii fastigium promoveri qui denique ad Ecclesiastica Beneficia viam sibi munire studeant. Gravissimis idcirco verbis (& verbis facta respondent) affirmet Episcopus, nunquam se facturum, ut Tonsura inauguret gradiores ætate, aut Minores,

præsertim vero Majores Ordines iis conferat, qui in tradenda Christiana Doctrina operam suam Parochis commodare neglexerint. Hunc porro Clericorum numerum idem Episcopus in singulas sue Civitatis, & Diœcesis Parochias aperte distribuat, & eorum aliquos determinare Ecclesiae adscribat. Denuntiet præterea, ac fidem præstet in conferendo Parochiarum, & aliorum Beneficiorum Jure plurimum apud se ponderis, & momenti habiturum studium, & diligentiam in hoc opus à Clericis collatam; atque ita re ipsa constabit, non Reætori tantum impositum esse docendi munus, sed plures illi præsto esse, ut omnes Officii sui numeros cumulatè implere possit.

§. 7. His accedit, Sacris Apostolicis Constitutionibus, & septima præsertim felicis record. Leonis X. Prædecessoris nostri edita in Concilio Lateranensi saluberrimè cautum fuisse, ut tam Ludimagistri discipulos suos, quam piæ feminæ puellas instituentes, sana, & incorrupta doctrina (Episcopo id poissimum urgente) tanquam pabulo vitae nutritant, & confirmant. Constat etiam, ipsum Episcopum posse, ac debere Sacris Oratoribus, quam diligenter committare, ut pro concione in Parentum aures animosque ingerant, sua interesse Mysteriis nostræ Religionis suscepit prolem imbuere: & si ad id minus idonei fuerint, filios in Ecclesiam adduci oportere in qua Divinæ Legis præcepta explicantur. Pluribus itidem in locis pia, ac laudabilis, & ubi non sit recepta inducenda consuetudo invalidit, ut Parochio idem munus persequenti auxilium ferant laici, tum viri, tum mulieres in christiana institutione veluti adjutricem operam navantes, qui audiunt pueros, ac puellas Orationem Dominicam, Angelicam Salutationem, Symbolum Apostolorum, aliaque id genus memoriter pronuntiantes. Alibi quoque sodalitia erecta sunt, quorum cura in explicanda Christianæ Religionis disciplina versatur, & quorum institutum nedum meritis laudibus cumulat san. mem. Pius V. in sua Constitutione, quæ incipit: *Ex debito*; sed in omnibus etiam Diœcesis propagari enixerat exposcit. Quæ quidem omnia in unum collecta, si sedulè perpendantur, certum omnibus, atque exploratum erit, ubi multa sit missis, paucos nequaquam esse operarios, nec eos deesse, qui parvulis panem petentibus frangant.

§. 8. Sed quia compertum est, non solum adolescentulos, illosque, qui confirmata sunt jam ætate, in divinarum rerum ignoratione versari, sed etiam viros, ipsosque senes salutaris doctrinæ esse omnino expertes; vel quia nunquam illam percepserunt, vel quia iam diu perceptam paulatim delevit oblivio: huic etiam malo provida Episcoporum occurret vigilancia, si operis sui Vicarios cogent, quæ

quæ parata sunt, remedia sedulè adhibere.

§. 9. Ut autem ab iis, qui in prima sunt ætate, sermo instituatur, ad Sacram Eucharistiam, & Confirmationem admitti plures postulant: Pauci enim enixa hanc voluntatem, ac ferè impatiens studium non præferunt. Moneat igitur Episcopus Parochos, eisque districte præcipiat, ne quis eorum Sacrum Eucharistiae Sacramentum administret, & schedulam, ut ajun. Confirmationem iis tradat, qui graviora fidei, & docti inæ capita, & Sacramenti virtutem, & vim ignorant, vel quia parum in hoc Tyrocinio profecerint, vel quia ea neglexerint audire, quæ ad hujusmodi Sacraenta pie, riteque suscipienda statim temporibus tradiuntur. Hoc sane pacto prime ætati satis videri potest consulum.

§. 10. Si vero loquamur de adolescentia, quoniam unusquisque proprium donum habet ex Deo; uero satis constat, alias Ecclesiasticæ, alias vero sæcularis vita rationem inire. De primo hominum genere verba jam fecimus, cum de iis ageremus, qui Ordinibus initiari volunt. Id unum addi posse videtur rem fore magni commodi, multaque utilitatis plenam, si qui se sicut exanimi, eos Praesul potissimum interroget de iis, quibus christiani hominis scientia continetur. Etiam magistra rerum experientia edocuit, ex his aliquos, tametsi latini sermonis nitore, & elegantia excultos, in scientiarum curriculo liberaliter institutos, & quæ ad Ordines pertinent apprime callentes, de Doctrina tamen Christiana percunctanti parum, aut nihil appositi respondere.

§. 11. Si autem ad eos, qui in sæculo degunt, mens aciem convertimus, palam fit illos, ut plurimum sacri conjugii fœdera inire. Verum cum Matrimonio jungendi non sint, si Parochus, ut debet, prius interrogando deprehenderit marem, seu fœminam, quæ ad salutem necessaria sunt, ignorare; vix tantæ, ac tam luctuosa ignorantia locum relinquet Episcopus, qui Pastores animarum admonet officii sui, & huic si desint, negligenter repetat poenas.

§. 12. Omnes denique omnium ætatum, atque ordinum homines solent identidem sordes animæ Pœnitentiae Sacramento detergere. Curabit itaque Episcopus, ut Sacerdos excipiens Confessiones, fixum illud, immotumque animo semper habeat, invalidam esse absolutionem Sacramentalem, quam quis ignorantia res necessarias necessitate *mediæ* impertitur, nec posse homines Deo per hujusmodi Sacramentum reconciliari, nisi prius exclusa hujus ignorantia caligine, ad agnitionem fidei educantur. Sedulo etiam animadverteret Confessarius in aliud tempus rejiciendam esse absolutionem illius, qui necessaria necessitate præcepti suo vitio nescit; & eo quandoque

casu Pœnitentem absolví posse, quo se vinclis hujus ignorantia reum agnoscat, & accuset, ac intimè dolens, tum à Deo veniam precetur, tum Confessario serè promittat operam se impensè daturum, qua divinæ gratiæ præsidio discat etiam necessaria necessitate *præcepti*.

§. 13. Hanc profecto Christiani populi instituendi rationem, si Pastores sibi proposuerint, si eorum consilia, labores, & studia ad propositam me hodum duxerint referenda, sperare fas est, fide, & opera Gregem ita in dies profectorum, ut coædifice ur in habitaculum Dei in Spiri u Sancto. At vero cum maximi momenti ea res sit, nullaque alia ad Dei gloriam, & ad animarum salutem utilius instituta, mirari nemo debet, quod plurima passim objiciantur impedimenta.

§. 14. Site quandoque sunt in agrò parvæ, humilesque Ecclesiæ, alias Parochiali proximæ, alias vero longo intervallo disjunctæ, ad quas diebus festis patres familiæ una cum liberis accedunt Sacerdotem Sacris operantem audituri; ex quo sit, ut sue Parochiæ nonquam ferè intersint, nec ullum de Mysteriis fidei, de præceptis, de Sacramentis verbum accipiant. Episcopus huic malo occurreret, suamque objicit auctoritatem. Et primò quidem, quoad parvas Ecclesiæ Parochiali proximas, expressa lege caveatur, ne quis ante Sacramentum faciat, quam Parochus Missam celebraverit, sermonem habuerit, cæterasque sui muneras partes absolverit. Hoc enim pacto Ecclesia Parochialis confluenter Parochianorum numero celebrabitur. Quo vero ad parvas Ecclesiæ à Parochiali longè se positas, cum difficile admodum sit, Parochianos ob locorum distantiam, longum iter, atque asperum, hyemali præsertim tempore, cum pluvia inandant, Parochiale adire; ibique divinis officiis interesse, relata Ecclesia proximiore: decernat Episcopus, gravibus etiam statutis poenis, quod Sacerdores ibi operantes Christianæ Doctrinæ summam Populo tradant, divinamque legem annuntient. Monendum tamen est Parochus, ne alienæ operæ nimium tribuat, sed videat ipse quo loco res sint, cum pueri Sacramentum Eucharistia, & Confirmationis, aliè vero Matrimonii sibi administrari exposcant.

§. 15. Præterea sua etiam Urbes habent impedimenta. Sæpe enim contingit in aliis Ecclesiis, ac præsertim Regularium, solemni ritu, magnaque populi frequentia, festum aliquem diem celebrari: ideoque si in Ecclesia Parochiali summo mane, aut statim à prandio Catechismus habeatur; aut nemo, aut pauci admodum sunt, qui eidem Catechismo intersint, quique præscriptas horas non cauuntur. Sin vero capturnent horæ Civitatis commode magis appositæ, usu compertum est,

Populum ad Ecclesiam confluere, in qua se-
rus dies agitur; & celebitate pompa ille-
ctum, Doctrinam Christianam non sine gravi
animæ detimento deserere. In hoc articulo,
quia certa, & communis regula præscribi non
potest, id toto relictum esse volumus pru-
dentiae vigilis Ecclesiae Antistitis, qui attenta
loci, temporis, personarum qualitate, expen-
si que rerum omnium momentis, ita studeat
solemnis diei celebritatem cum Doctrina Chri-
stiana componere, ne alteri altera sit impedimen-
to. Quod si Regulares, & exempti contra-
dixerint, & sanctum hoc Doctrinæ opus, li-
cer ab Episcopis prius admoniti, suis functio-
nibus perturbare præsumperint; nostram lo-
corum Ordinarii auctoritatem, qua potimur
in exemplos, pollicemur; nec alia Pontificia
vigilantiae deerunt remedia, ne Parochiales
Ecclesia debitum fraudentur obsequiis.

§. 16. Plurimum quoque ad Christiani
Populi institutionem conferre poterit, si Vi-
sитatores elegantur, quorum alii Civitatem, alii
Diœcesim lustrantes, omnia sedulū inquirant,
ut certior factus Episcopus, pro meritis cu-
jusque Pastoris, aut præmia decernat, aut
præmias.

§. 17. Clementis Papæ VIII. aliorumque
Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes,
hortamur in Domino, & enixè commen-
damus in Doctrina Christiana tradenda adhibe-
re libellum de Clementis ejusdem mandato à
Cardinali Bellarmino conscriptum, mox in
deputata Congregatione diligenter examina-
tum, & approbatum; ac denique ab eodem
Clemente in lucem eo saluberrimo consilio
edi jussum, ut unus deinceps, idemque modus
in docendo, & discendo Christianam Do-
ctrinam ab omnibus teneretur. Nihil hac uni-
formitate optabilius; nihil ad præcavendos, qui
in multiplicem Catechismorum varietatem ir-
repere possent errores, conducibilius, at-
que opportunius. Sicubi verò contingat ob
peculiares regionum necessitates alium quem-
piam adhiberi fortè libellum; sedulū invigil-
andum erit, nequid ille contineat, nequid
in unquam inducatur à Catholica veritate
absonum. Curandum insuper, ut in eo fidei
dogmata clare, & dilucide sint explicata, ad-
ditis, si que desunt, necessariis, ac sublati
qua redundant. Brevis enim, & univoca do-
cendi methodus multum prodesse solet ad
faciliorem interrogationem, cum quis pericu-
lum facit progressus puerorum.

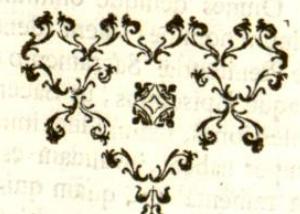
§. 18. Complectatur liber hujusmodi etiam
fidei, spei, & charitatis actus, quos recte,
scienterque compositos esse minimè dubitan-
dum. Sed si aliter se res habeat, castigai
emendato prælo donentur. Actus prædicti pau-
cis potius, quam multis verbis efferti gaudent;
dum illis tamen tota vis, & natura virtutis ex-
plicitur. Et quia Christianam Religionem pro-

senti maximè necessaria est consuetudo, &
exercitatio sæpius eliciendi dictos actus; idcir-
co ne illorum usus circumscribatur angustis fi-
niibus, & exiguo numero à quibusdam singu-
lis annis præfinito; Episcopus suæ non minùs,
quam alienæ salutis studiosus, providè staruat,
ut in Parochiis, tūm Urbis, tūm Diœcesis, Re-
ctores animarum post Missam festo die cele-
bratam, statim ante Aram provoluti clara, &
intelligibili voce dictos virtutum actus eliant,
& præire satagant Populo verba ab ipsis pro-
lata devotè reddituro. Hoc enim pacto Fideles
sensim illos memorie mandabunt, & assue-
scunt nedum festis, sed aliis etiam diebus in
hac pia exercitatione versari.

§. 19. Saluberrimas has erudiendi Gregis
rationes, quas Vobis Ven. Frates, per hæc
Apostolica scripta notas esse volumus, quis-
que vestrum facile intelliget, consonas esse
monitis nostris Pastoralibus prælo jam deman-
dati, cum Sponsam nostram Bononiensem
Ecclesiam paterna charitate cominus ample-
teremur: illasque præterea ex Pontificiis
Constitutionibus haustas esse, & spectabilium
Antistitum testimonio, & exemplo compro-
batas. Quia verò maximam inde utilitatem
proficiendi experimento cognovimus; quo ma-
jori possumus studio vos hortamur, & admone-
mus, ac per viscera misericordiæ Dei no-
stri enixè obtestamur, ut pro injuncto Vobis
Pastoralis Ministerii debito, premissorum exe-
cutioni strenuo, constantique animo incum-
bacis: sedulū recogitantes quidquid laboris,
studii, ac vigilantiae in hunc scopum collatum
fuerit, Deum omnium bonorum Datorem
uberi mercede retributurum; & Apostolicam
Benedictionem ex animo Vobis impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam
Majorem die VII. Februarii MDCCXLII.
Pontificatus nostri anno secundo.

*Exstat Bulla hac in cod. Tomo I. ipsius
Bulliarum pag. 110.*

DE JEJUNII DISCIPLINA conservanda, vel reintegranda. De Dispensationibus generalibus pro Oppidis, aut Diœcesibus in- tegris, non nisi certa ratione, & justa de causa, petendis, & con- cedendis.

*Venerabilibus Fratribus, Patriar-
chis, Primatibus, Metropolita-
nis, Archiepiscopis, & Episco-
pis universis, gratiam, & com-
munionem Sedis Apostolicæ ha-
bentibus.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

*Venerabiles Fratres, salutem, & Aposto-
licam Benedictionem.*

Libentissimè quidem amplectimur, quæ
Nobis offeruntur, occasiones ad Vestros
animos excitando, ut Ecclesiasticæ discipli-
nae reparandæ sedulam curam conferatis: Et
enim Summi Pontificatus dignitati, ad quam
Nos, licet immerentes, evesti fuimus, con-
junctam esse intelligimus sollicitudinem alia-
rum Ecclesiarum, Nobisque commendatam,
qui planè tenuitatem virium nostrarum non
ignoramus.

§. 1. Cum itaque præsentium literarum
argumentum totum sit de Jejunio, quod tem-
pore Quadragesima, veteri Ecclesiae institu-
to, ac lege, Fidelibus indicitur; supervacaneum
ducimus longam orationem confidere de
Quadragesimæ Institutione, & Patrum, &
Conciliarum omnes super hac re in medium
proferre auctoritates. Difficile id quidem No-
bis parum videretur: sed potius alienum, &
nullo modo consentaneum Vobis, quos do-
ctrinæ laude, Canonum, & Sacra Historiæ
cognitione præstantes arbitramur. Porro ad
scribendas has literas adducti fuimus gravissi-
mis illis verbis Tridentinæ Synodi, quæ sess.

25. de Reform. præcipit Episcopis, omne
studium impendere, ut Fideles ipsorum curæ
traditi magna religione perficiant ea, quæ à
Sacris Canonibus prescribuntur: *Ut illis
omnibus, & iis præcipue sint obsequentes,*
que ad mortificandam carnem conducunt,
ut ciborum deleetus, & jejunia.

§. 2. Ubi primum Bononiensem Eccle-
siam administrandam suscepimus (ad quam

beneficio Clementis XII. fel. rec. ab Sede An-
conitana translati fuimus) Mandatum evulga-
vimus (quod Libro primo Institutionum no-
strarum pro Viris Ecclesiasticis decimoquin-
to loco continetur:) In illo plures difficulta-
tes indicavimus, ob quas minimè solvendos
Jejunii legibus putabamus illos, qui ob legit-
timam causam, & legitima prius auctoritate
interposita, Quadragesimæ abstinentiam non
observarent; minimè, inquam, solvendos à
jejunio, ita ut licet ipsis quolibet die men-
sam bis instituere, non unica vice, vespertina
superaddita refectione, quæ permitti jejunian-
tibus consuevit.

§. 3. Tandem in hac Pontificia Sede col-
locati, rem totam in examen iterum revocavimus,
& præstantissimis quoque Viris deman-
davimus, ipsam diligenter accurateque per-
pendere, ac suas deinde opiniones Nobis ex-
ponere. His peractis, hujusmodi controversiae
finem tribuere constituimus, illudque decre-
vimus, ne ulla in posterum, sive peculiaris,
sive generalis pro aliqua Civitate, vel Oppi-
do concedatur facultas adhibendi carnes ad
mensam tempore Jejunii, vel Quadragesimæ,
nisi conditio servandi jejunii, sive unius co-
mestionis, interponatur; & illud quoque mo-
nitum addatur, nequaquam licere mensam
eandem carne, ac piscibus instruere. Equi-
dem declinatis hac ratione nimium implicatis
quæstionibus, existinavimus unicam singulis
diebus comeditionem inducere illis etiam, qui
carnibus uti, cum Jejunium indicitur, rite ob-
tinuerunt; & pravam illam consuetudinem,
quæ apud multos jam nimis invaluerat, penitus
evellere, afferendi nempe carnes in men-
sam cum piscibus, postquam ipsi Quadrage-
simais abstinentiæ præcepto soluti fuerunt,
ob eam potissimum causam, quod grave de-
trimentum salui ab esu piscium accipiant.

§. 4. Hac apertissimè constant ex nostris
Apostolicis Literis, quas in forma Brevis de-
dimus ad omnes Episcopos Orbis Catholicæ
anno 1741., quarum primæ incipiunt: *Non
ambigimus, alteræ verò:* *In suprema.* Nos
profectò nulli unquam elargiti sumus vesci
carnibus, cum tempus Quadragesimæ, sive
aliud Jejunium præcipitur, nisi indicta, scrip-
taque conditione, quæ superius commemo-
ravimus. Maximam pariter lætitiam perce-
pimus, cum redditæ Nobis fuerint plures
Epistolæ, ac Mandata vestra, Literis nostris
Apostolicis omnino consentanea, quibus pro
virili parte contendistis adducere Populos Vo-
bis subjectos, ut propositam in illis discipli-
nam piè servarent.

§. 5. Interim promulgatis iisdem Apostoli-
cis Literis, quas paulo ante nominavimus, plu-
res cavillationes excoitatæ sunt à nonnullis,
ut Nos ante faciliter conjectura suspiciati fu-
imus. Plures etiam quæstiones propositæ No-
bis

bis fuerunt, exigui quidem ponderis ac momenti, quemadmodum Nos opinamur; cum illæ, vel ipsius Legis verbis, vel sensu penitus corruant, ac dissolvantur. Attamen Sacro Tribunal nostræ Pœnitentiariæ, rerum hujusmodi conscientia ac peritissimo, easdem quæstiones expendendas commisisimus, quibus omnibus plene cumulateque, quoties opus fuit, satisfecit.

§. 6. Archiepiscopus Compostellæ, in Hispaniarum Regnis Primus Inquisitor, nuperrimè vita functus, longam ad Nos dedit Epistolam, qua plures recensebat difficultates, quæ Literis nostris Apostolicis adversabantur, quominus executioni mandarentur; ed quod nonnulli Theologi in diversas opiniones, ac sententias abirent in solvendis quibusdam quæstionibus, quibus Literæ nostræ Apostolicæ causam, & occasionem præbant; ac proinde de illis Judicium nostrum exquirebat. Evidem Archiepiscopi Literæ Nos gravissimis, ac difficillimis temporibus occupatos deprehenderunt. Attamen, dum quæstiones in ipsis expositas percurrimus, visum Nobis est non quidem expeti, ut iis quæstionibus responsum fieret, ipsisque solutis, nullum impedimentum, sive obstaculum nostris Literis Apostolicis superesset; sed potius ut objectis cavillationibus ad optatum finem ipsæ minimè adducerentur. Accedit etiam, quod Epistola Archiepiscopi multis argumentationibus, & obscuris vocibus redundabat; quamobrem, licet plures hortarentur, ne ullum Archiepiscopo responsum redderemus; illi tamen satisfecimus, res præcipuas ex ejus literis delibantes, & quæstiones omnes ad certum numerum redigentes. Primum nostris occupationibus tribuendum testati sumus, quod tardè ipsi responsum daremus, ejus studium commendavimus, & etiam magnopere probavimus, quod anceps ac dubius ad hanc Sanctam Sedem confugerit, ut consilium exposceret. Deinde prolatis quæstionibus satisfacere non prætermisimus, illum tamen monentes de instituto Summorum Pontificum, qui leges condere solent, disciplinam decernere, neque ullam habere rationem illorum, qui dubitandi causas objiciunt, ut quæ constituta sunt, perturbent ac evertant.

§. 7. Vix redditis Literis, Archiepiscopus paulo post vite cursum absolvit: Itaque non immerito suspicamur, responsa nostra, quæ literis continebantur, haud cognita fuisse, & perspecta illis, qui quæstiones excitaverant. Post hæc alii pariter ex Hispanis Episcopis nonnullas ex iisdem quæstionibus Nobis proposuerunt; quare iisdem responsis usi sumus, quæ tradita priùs Archiepiscopo Compostellæ à Nobis fuerant. Non defuerunt etiam præstantes inter Italos Theologi, qui Literas nostras Apostolicas, datas anno 1741.

egregiis commentariis illustrarunt: Idem constigit Responso, quod fecimus Archiepiscopo Compostellæ die 8. Julii anno 1744. quod sane integrum suis Libris præfigendum cupererunt.

§. 8. At quoniam Libri ejusmodi ad Vos fortasse nondum pervenerunt, vel curis aliis distenti illos percorrere minimè potuistis, his Literis Encyclicis adjungimus illas pariter, quas (uti dictum sæpius est) ad Archiepiscopum Compostellæ jam pridem scripsimus, ut quæ disciplina vestris in Diœcesibus tenenda sit, planè cognoscatis, ac ne Vos deterreant difficultates, si quæ à captiosis hominibus concidentur.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Compostellæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.
Venerabilis Frater, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

SI Fraternitas tua secum reputabit quod gravissimis, & maximis curis propemodum obruamur, quantumque, hoc præseriat difficillimo tempore, prorsus Nos teneat imposita tenuitati nostræ solicitude omnium Ecclesiarum, non sanè mirabitur tamdiu sibi procrastinatum fuisse responsum ad eas Literas, quibus Apostolica auctoritate dissolvenas rogasti obortas in Hispania disputaciones aliquas, è duabus nostris Epistolis ad omnes Episcopos superioris anni 1741. 30. Maii, & 22. Augusti, quibus intra legitimos fines coercuimus invalescentem Ecclesiastici jejunii relaxationem. Potius tibi in mentem veniet cogitare singulari nostro in religiosissimam Hispanam Ecclesiam amore, unde Nos, immensa licet rerum mole fatigatos, ad expedientum sibi in omni sua perplexitate salutis iter opem nostram præstò habet.

§. 1. Quamquam igitur, dum prænuntiantas Constitutiones edidimus, non aliud propositum Nobis fuerit, ac refræna paucorum nimis ingenio fidentium Theologorum licentiam, qui opinionum novitatem gaudent, nec otium, nec animus Nobis fuerit definire quicquid subtili indagatione deduci possit ex proposita à Nobis jejunandi regula; tamen eximia paterna charitate complectimur adeo observantissimos Romanæ Sedis Hispanos, tantique facimus obsecrations tuas, ut occurrere anxierati vestræ libenter adjecerimus animum, & Nos ipsi quæstiones abs te propositas dirimendas constituerimus. Sic autem se habent.

§. 2. Utrum, quæ in antedictis nostris Literis in forma Brevis de unica comestione,

& de epulis non permiscendis, prescribuntur, sub gravi etiam præcepto prohibeantur?

Respondemus: Concedentes facultatem vescendi carnis tempore vetio, sub gravi teneri easdem facultates non aliter dare, quæ geminis hisce adjectis conditionibus, videlicet unicæ in diem comestionis, & non permiscendarum epularum. Eos verò, qui hujusmodi facultatibus utuntur, sub gravi ad binas ipsas conditions implendas obligantur.

§. 3. Cavendum autem vobis est (idque plurimum ad te pertinet, qui illustris Archiepiscopi, & Inquisitoris geris præcipuum munus) ne in expendendis Apostolicæ Sedis Constitutionibus, pro nimia exhausti argumenti sollicitudine, nullus fiat disserendi ambigendique modus. Sedula deinde opera conferenda, ut istiusmodi dubia, quæ facile, pro ingeniorum varietate, diputando emergunt. penitus inter vos dirimantur, ne diturna unquam disceptatione fluctuant animi, præsertim cum Constitutiones ipsæ Apostolicæ scopum, quo tendunt, aperte demonstrant, & illuc promptè dirigunt potest quicquid dubitando interurbare videatur. Id si animadvertisse, qui de præsenti negotio plura dubitarunt, nondum sibi exsolvis ent. Patebat enim nihil aliud Nobis in animo fuisse, quæ cohære vivida nonnullorum Theologorum ingenia, qui nimium sacri jejunii fines prætergressi, & non parum obliti illud ad retinendum in officio corpus divinitus in titulum, hosti huic spiritus infensissimo blandiebantur. Sta im siquidem comperserint, quid in propositis quæstionibus constituendum esset; nec tibi molestiam exhibuissent, nec Nobis, quos gravissimæ undique circumstant curæ, non parum temporis occupassent: quod tamen pro singulare nostro in vestram gentem studio, atque amore, libenter impendimus ad rectum vobis iter monstrandum, in posterum simul præventes, quomodo in hujusmodi quæstionibus firmare gressus vestros in promptu sit.

§. 4. Reliquum est, Venerabilis Frater, ut tibi, quod facimus ex animo, præcipue benevolentiae nostræ pignus, Apostolicam Benedictionem peramanter imperiamur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 8. Julii 1744. Pontificatus nostri anno quarto. J. Vincentius Lucchesinus.

§. 5. Cum hæc ita se habeant, satis muneri nostro fecisse videmur, ne illi, quibus licet carnes edere, cum Jejunium tempore Quadragesimæ, vel extra Quadragesimam Fidelibus præscribitur, unius comestionis limites excedant, ac ne piscibus simul, & carnis parari sibi mensam patientur, neve cavillationes perscrutentur, ut legi tenebras offundant.

Pauca tamen adhuc supersunt, quæ remedium à Nobis depositum.

Ita-

mæ Romanæ Sedis, ut libero, & non vacillanti gressu ad oves sana doctrina imbuendas incedere Pastores queant, in istoque tuo suscepto consilio agnovimus Hispanam religionem, nihil sibi tutum, nisi è Divi Petri Cathedra acceptum, reputantem; qua splendissima gloria tantum nomen, & incorruptæ Fidei fructum Hispania sibi peperit.

§. 6. An ii, quibus concessum est vesci carnis, possint in vespertina refectione, ea quætate carnis vesci, quæ jejunantibus permittitur?

Respondemus, non licere; sed opus habere eo cibo, eaque uti poione, quibus utuntur homines jejunantes rectæ mediculosæ scientiæ.

§. 7. An qui jejunii tempore vesci carnis permittuntur, & unica comestione ui debent, horam jejunantibus præscriptam servare opus habeant?

Edicimus, observandam iis esse.

§. 8. Quenam sint epula lictæ, quæ vescantur cum interdictis conjugis?

Respondemus: Epulas licitas pro iis, quibus permisum est carnes comedere, esse carnes ipsas. Epulas interdictas esse pisces, adeoque utrumque simul adhiberi non posse. Pisibus tamen edendis non interdicuntur ii, quibus datur tantum facultas adhibendi ova, & lacticinia.

§. 9. An præceptum de utroque epularum genere non miscendo dies quoque Dominicos Quadragesimales complectatur?

Affirmatur complecti.

§. 10. Utrum bac lex ad eos quoque pertineat, qui ex Bulla Cruciatæ edere possunt ova, & lacticinia?

Rescribimus: Nihil in prænuntiatis nostris Apostolicis literis statutum esse, quod respiciat gratiosum Cruciatæ Diploma. Quare, qui eo gaudent, illius tenorem stricte, & considerat perpendant, ex ejusque sententia se gerant. Caveant autem, ne inani quapiam excusatione sese solutos esse arbitrentur præscriptis ibi legibus.

§. 11. Utrum memorata duo præcepta urgeant extra Quadragesimam?

Respondetur, urgere extra Quadragesimam utrumque præceptum; illud scilicet unicæ comestionis, cum reliquis legibus in secundo, & tertio ad hæc postulata responso expressis; & alterum non permiscendi epulas licitas cum interdictis, ut in quarto postulato definitum est.

§. 12. Habes, Venerabilis Frater, penitus explicatum quicquid apud vos ex nostris sepius nuncupatis Apostolicis literis dubitationem attulisse scribis. Qua quidem in re laudavimus consilium tuum interroganda supre-

Ita-

CAPITULO XI.

Si los Beneficios se deben dár á los mas dignos.

Division de
Curatos, y
Beneficios.

96 Para proceder en esta materia con la claridad necesaria, debemos suponer que hay unos Beneficios que se llaman simples, porque no tienen cargo ni cuidado del gobierno de las almas en administrarles los Sacramentos, y en darles el pasto espiritual: estos son Capellanas, Beneficios, aunque sean servidores, Prestamos, Canonicatos, Dignidades, Raciones, y otros á este modo. Otros se llaman Beneficios Curados, porque tienen á su cargo el regir las almas, dandoles doctrina, administrandoles los Sacramentos, y cuidando de su bien espiritual: estos son el Pontificado, los Patriarcados, Arzobispados, Obispados, y Curatos. En todos estos se ha de tener por cierto que siempre se deben conferir al digno, y que la elección hecha en el indigno, de derecho es nula, y de ningún valor, porque á todos los indignos los repele y excluye el Derecho de la administración de las cosas espirituales, como excluye á los incurios en excomunión mayor, á los suspensos, entredichos, y á los irregulares: esto es comun, y sin controversia entre los Doctores. Glos. in cap. Constit. v. Magis utillem. Prado. in Summ. cap. 3. Diana part. 2. tract. 15. misc. 1. resol. 38.

D. los Bene-
ficios simples.

97 Mas dificultad tiene el resolver si los Beneficios simples se deben siempre conferir á los mas dignos. Es tan controvertido este punto, y tan lúbrica esta materia, que la variedad que halló en diversos Autores Diana, le precisó á tratarla en doce partes diferentes de sus Obras: yo diré con brevedad lo que á mi corto discurso le parece mas ajustado á la razon. Dos opiniones hay: una, que dice que los Beneficios simples, sean grandes, ó pequeños, no es de obligación grave, que se dén á los mas dignos, sino es que para la seguridad de conciencia basta que se dén á los dignos. Fundanse estos Autores en que el Tridentino solo pone esta obligación, cuando habla de los Obispados, y Capelos, y de Curatos por Concurso; en lo demás lo deja á la discreta voluntad y elección de los Prelados, como consta de la sess. 24. de Reformat. cap. 12. Esta opinión siguen, citando á muchos, Torrecilla, Lumbier, y otros que en ellos se pueden ver, cuyo mayor fundamento es el referido, pues aunque se valen de otros, sirven para establecer las conclusiones que despues pondremos para mayor claridad. Diana part. 2. tract. 15. resol. 37. ad 67. part. 3. tract. 5. resol. 100. part. 5. tract. 14. resol. 210. part. 6. tract. 6. resol. 2. part. 4. tract. 3. resol. 172. part. 8. tract. 7. resol. 83. part. 9. tract. 7. resol. 34. part. 11. tract. 4. resol. 35. Torrecilla Exam. de Obisp. trat. 5. quest. unic. set. 5. dificult. 1. Lumbier en las Proposiciones condenadas por Inocencio XI. num. 1946.

Ponense los
fundamentos
de la opinión
afirmativa.

98 La contraria opinión defiende que todos los Electores están obligados debajo de culpa grave á conferir los Beneficios simples á los mas dignos; la qual llevan muchos y gravíssimos Autores: baste por los Canonistas Barbosa, que cita y refiere multitud de ellos; y por los Theologos Thomás Hurtado, el qual cita muchíssimos Autores por esta opinión; y novíssimamente la defiende con todas sus fuerzas Filgueira, sobre la proposición 47. de las condenadas por Inocencio XI. El mayor fundamento de estos Autores es, no las determinaciones del derecho positivo, sino la misma razón natural; y como siente Prado: *Esta obligación de elegir el mas digno en todos los Beneficios Eclesiásticos, nace, y se funda en el derecho natural;* porque antes que el derecho Canónico se estableciese, todos los

San-

Santos Padres conocieron y confesaron esta obligación, sin hacer mención de ley alguna positiva, ni hasta aora se halla decisión de algún Sumo Pontifice que la declare, y el Tridentino ni añadió, ni puso de nuevo algún precepto, si solo supuso era precepto divino, derivado de los Apóstoles; fundándose también estos Autores en la autoridad de Santo Tomás 2. 2. quest. 63. art. 2. que parece está claro por este mismo sentir. Barbos. tom. 1. in Collect. cap. Cum nobis 19. de elect. num. 3. Thomas Hurtado Resolut. Moral. tract. 14. cap. 1. & resol. 23. q. 7. Prado tom. 2. Theolog. Moral. cap. 19. quast. 4. §. 3.

99 Entre estas dos refidas y contrarias opiniones me parece que debemos tomar un tercer camino para el acierto, considerando que unos Beneficios simples son de poca monta, así en la renta, como en la dignidad, y gravámenes que traen consigo, como son las meras Capellanías, Beneficios, que llamamos simples, Prestamos, Raciones, medias Raciones, y Canongías en Iglesias Colegiales pequeñas: otros Beneficios, aunque se llaman simples, son de gran monta, así en sus rentas, como en su dignidad y esplendor, como son algunos Beneficios servidores en Iglesias de grande población, las Canongías y Dignidades en las Iglesias Catedrales, y las primeras Dignidades en las Iglesias Colegiales, que estas tienen anexo el presidir, gobernar, y dirigir graves negocios, y otros empleos y ministerios de crecido esplendor y magnitud.

100 Esto supuesto, digo que en los Beneficios que son del primer género, y que comúnmente llamamos menores, no hay obligación de elegir á los mas dignos, sino que basta que los Electores pongan en ellos sujetos dignos, y aptos para cumplir los ministerios que piden. La razón de esto es, porque todos, ó los mas de estos Beneficios, están por sí destinados para un ministerio tan limitado, que para él casi se puede decir que todos los dignos son iguales, ó se podrá discutir muy corto exceso, pues en los mas, su obligación es cantar en el Coro, asistir á las funciones de Iglesia, rezar, y decir Misa; en lo qual parece que entre los dignos puede haber poco exceso: y estos Beneficios no parece que se instituyeron para premio, sino que solo se señalaron sus rentas como estipendio del trabajo que tienen estos sujetos en servirlos: y como el Mayordomo de cualquier Padre de familias cumple con poner obreros que cultiven bien la viña, trabajando suficientemente conforme al estipendio, y á su obligación, así los Electores para estos Beneficios de ministerios limitados basta que pongan los suficientes, sin que se les obligue á que pongan y busquén los mejores. Diana part. 2. tract. 15. misc. 1. resol. 38. Glos. in cap. Constit. v. Magis utillem, & ex cap. Cum nobis. Gutierrez Canonit. quest. 9. lib. 2. cap. 11. num. 12. Cap. Grav. remiss. de prabend.

101 Además, que el Tridentino, hablando de estos Beneficios, sess. 7. cap. 3. de Reformat. dice solo: *Personis dignis, & habilibus:* luego solo se debe obligar al Elector á que nombre persona habil y digna para aquel ministerio, sin precisarle á que busque el mas habil y digno; y si para todos los Beneficios se huviera de buscar el mas digno, estriuyerían enlazadas las conciencias de los Prelados en grave condenación, pues es frequentísimo dár los Beneficios simples á los dignos, dexándose otros mas dignos; y los Santos Padres, quando hablan de la elección de los mas dignos, no tratan de estos Beneficios menores, sino que todo su cuidado le púsieron en los Ministros que, ó havian de regir las almas, ó tener á su cargo el grave peso de las Iglesias, sin estender su consideración á estas cosas minimas, dexándolas á la discreción de los Prelados: y lo mismo sintió mi Maestro Santo Thomas, como consta del lugar citado, donde habla de las Dignidades de las Iglesias, por lo que estas se desdoran de no poner en ellas los sujetos de mas esplendor y habilidad. Machado tom. 2. lib. 4. part. 6. tract. 1. da-

Ponese una
notable dife-
rencia.

Para los Bene-
ficios meno-
res no hay
obligación de
elegir á los
mas dignos.

asimismo
asimismo

Confirmase
este sentir.

el examen
el examen
de los autores
de los autores